

Izmjene Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru

---

Zagreb, prosinac 2021. g.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Uvod	3
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima	4
Oblik javnobilježničkog dokumenta (čl. 387. ZTD)	4
Osnivanje društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika (čl. 397.a – 397.e ZTD)	4
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru	6
Članak 39. ZSR	6
Članak 40.a ZSR	7
Zaključak	8

Uvod

Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske uputilo je 20. listopada 2021. godine na javno savjetovanje dva prijedloga zakona:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (ZID ZTD)
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru (ZID ZSR)

Oba prijedloga zakona predlažu se donijeti radi provedbe daljnje faze digitalne transformacije postupaka osnivanja, registracije osnivanja, te upisa promjena u trgovačkim društvima u sudski registar.

Kako što je navedeno, posljednjim izmjenama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru uveden je institut osnivanja društva s ograničenom odgovornošću na daljinu bez punomoćnika, korištenjem sustava START. Iako je sustav dobro zamišljen, isti je dosta ograničen u korištenju, prvenstveno iz razloga što ga mogu koristiti samo državljani Republike Hrvatske koji posjeduju NIAS vjerodajnicu odgovarajuće razine.

Osim toga, sustav omogućava samo osnivanje trgovačkog društva, ali ne i provedbu promjena unutar osnovanog trgovačkog društva. Stoga je i dalje velika većina svih aktivnosti vezanih uz osnivanje, promjene, te upise u sudski registar bila provođena pred javnim bilježnikom, jer je osnivačima u pravilo bilo lakše i jednostavnije obaviti sve potrebne radnje za osnivanje trgovačkog društva „na jednom mjestu“.

Sadašnje izmjene i dopune oba zakona predlažu uvesti mogućnost da osnivanje na daljinu, ali i sve druge promjene budu provođene elektroničkim putem, da se za iste može angažirati punomoćnika, ali i da se postupke osnivanja i promjena pred javnim bilježnikom može provoditi na daljinu (putem video-veze i sl.). Dodatno tome, uvodi se vrlo široka primjena naprednog elektroničkog potpisa kao zamjene za javnobilježničku ovjeru dokumenta, uključivo i za potrebe prijenosa poslovnih udjela u društvu s ograničenom odgovornošću.

AmCham pozdravlja predložene promjene i ocjenjuje ih izuzetno pozitivnima. Cilj ovog stajališta je konstruktivnim prijedlozima pridonijeti izradi konačnog prijedloga oba zakona, koja u konačnici mogu pridonijeti unaprjeđenju pravne sigurnosti te poslovnog i investicijskog okruženja u Republici Hrvatskoj.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima

Oblik javnobilježničkog dokumenta (čl. 387. ZTD)

S obzirom da se u zakon unose odredbe kojima se definira i novi prihvatljivi oblik osnivačkog dokumenta (društvenog ugovora), koji bi po novim pravilima mogao biti i u elektroničkom obliku, radi izbjegavanja bilo kakvih nedoumica u budućem tumačenju propisa predlažemo manje dorade predloženog teksta čl. 15. ZID ZTD kojima se dopunjuju čl. 387. st. 1. i 2., a koje bi glasile:

- a) **Čl. 387. st. 1., treća rečenica:** „Javnobilježnički akt ili privatna isprava koju potvrdi javni bilježnik mogu biti sastavljeni putem sredstava elektroničke komunikacije i u elektroničkom obliku u skladu s odredbama propisa kojim se uređuje oblik javnobilježničkih akata i isprava.“
- b) **Čl. 387. st. 2., druga rečenica:** „Ta izjava može biti sastavljena i u elektroničkom obliku te putem sredstava elektroničke komunikacije u skladu s odredbama propisa kojim se uređuje oblik javnobilježničkih akata.“

Osnivanje društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika (čl. 397.a – 397.e ZTD)

Prema našem tumačenju, radi se o izmjenama i dopunama prijašnjeg instituta „Osnivanja društva na daljinu bez punomoćnika“, s osnovnom promjenom koja se odnosi na činjenicu da se dopušta da sudionike u osnivanju zastupa punomoćnik, kao što je tome do sada bio slučaj i kod „klasičnog“ osnivanja pred javnim bilježnikom.

Stoga u nastavku dajemo nekoliko komentara i preporuka za dodatno pojednostavljenje procesa i lakšu provedbu u praksi.

Punomoć i druga popratna dokumentacija uz prijavu za osnivanje

Radi jasnoće, predlažemo jasno propisivanje načina davanja i oblika punomoći za zastupanje sudionika u postupku, kao i jasno propisivanje oblika u kojem se daju druge isprave koje su osnivači i osobe ovlaštene za zastupanje dužne priložiti dokumentaciji za osnivanje (npr. izvadak iz odgovarajućeg registra za osnivača – stranu pravnu osobu; izjava o prihvatu imenovanja za člana uprave/prokurista).

Stoga predlažemo:

- a) da se u sadašnjem čl. 17. ZID ZTD umjesto predložene izmjene kojom se briše čl. 397.a st. 3., predloži:

- i. **tekst novog čl. 397.a st. 3. ZTD**, čija formulacija bi glasila kako slijedi:

„Radnje potrebne za provedbu osnivanja društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika može u ime jednog ili više osnivača, odnosno jednog ili više članova uprave poduzimati i punomoćnik. Osnivač, odnosno član uprave dužan je dati punomoć u obliku propisanom u čl. 387. st. 3. ili u elektroničkom obliku potpisanu kvalificiranim elektroničkim potpisom. U tom slučaju se sve obveze osnivača iz čl. 397.d ovog Zakona odnose i na punomoćnike, a punomoć ovlašćuje punomoćnika da u ime i za račun svih zastupanih osoba poduzima sve potrebne radnje i daje sve potrebne izjave za valjano provođenje osnivanja.“

- ii. iza čl. 397.a st. 5. ZTD, doda **novi čl. 397.a st. 6.**, čija formulacija bi glasila kako slijedi:

„U postupku osnivanja na daljinu osnivač daje punomoć punomoćniku u sadržaju koji je propisan obrascem koji je prilog 7. ovog Zakona, a član uprave daje punomoć punomoćniku u sadržaju koji je propisan obrascem koji je prilog 8. ovog Zakona.“

- b) da se u članku 18. ZID ZTD **dodatno predloži i izmjena čl. 397.b st. 2. ZTD**, koji bi glasio:

„U postupku osnivanja na daljinu prilažu se isprave ili njezine preslike u elektroničkom obliku. Isprave za koje se u fizičkom obliku traži javna ovjera smatra se da su valjane ako su u digitalnom obliku potpisane elektroničkim potpisom izdavatelja isprave.“

- c) da se novim člankom ZID ZTD predloži **dopuna čl. 397.d st. 1.**, tako da se iza točke doda nova rečenica koja glasi:

„Ukoliko osnivače u postupku osnivanja zastupa punomoćnik, uz dokumentaciju za osnivanje potrebno je priložiti isprave koje predstavljaju valjani dokaz o identitetu osnivača u obliku propisanom u čl. 397.b st. 2. Isto se primjenjuje u slučaju da osnivača-pravnu osobu sa sjedištem izvan Republike Hrvatske zastupa osoba ovlaštena za zastupanje sukladno pravu države sjedišta osnivača.“

Članak 397.e ZTD

Sadašnjim člankom 19. ZID ZTD predlaže se u čl. 397.e unijeti novi st. 8., kojim se regulira slučaj kada registarski sud posumnja u identitet osnivača ili u sukladnost postupanja u skladu s pravilima o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma. AmCham-ov prijedlog usmjeren je na dodatno razjašnjenje te situacije u svrhu ubrzanja postupka, ali i na proširenje opsega sadašnje odredbe čl. 19. ZID ZTD kojom bi se dopunio i čl. 397.e st. 1. u pogledu pitanja opsega zastupanja po punomoći.

Stoga predlažemo da sadašnji čl. 19. ZID ZTD sadrži:

- i. **dopunu čl. 397.e. st. 1. ZTD**, tako da se iza točke doda rečenica koja glasi:

„Ako je osnivač zastupan po punomoćniku, ulog može uplatiti osnivač osobno ili punomoćnik u ime i za račun osnivača.“

- ii. **novi čl. 397.e st. 8.**, čija formulacija bi glasila kako slijedi:

„Posumnja li da su članovi društva ili članovi organa društva krivotvorili ili na drugi način zlouporabili identitet, da nisu poslovno sposobni ili da nisu ovlašteni zastupati društvo, da se prilikom osnivanja društva krše propisi o sprječavanju pranja novca ili da postoje druge protupravnosti u postupku osnivanja, registarski sud će donijeti zaključak kojim će uputiti predlagatelja da u roku od 15 dana podnese prijavu putem javnog bilježnika, s time da se sve isprave izrađene u postupku osnivanja društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika priznaju kao valjane, osim ako sud zaključkom izričito ne navede da je pojedina isprava nevaljana ili da je istu potrebno izmijeniti ili dopuniti. Ako je pojedini osnivač ili član uprave u postupku osnivanja zastupan po punomoćniku – odvjetniku sa sjedištem ureda u Republici Hrvatskoj, smatrati će se da u odnosu na tu osobu ne postoji razlog za sumnju iz ovog stavka osim ako nije razvidno da postoje elementi protupravnosti. Ako podnositelj ne postupi po zaključku suda smatrat će se da je povukao prijedlog.“

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru

U vezi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru, AmCham-ovi prijedlozi odnose se na članak 39. te članak 40.a ZSR.

Članak 39. ZSR

Člankom 10. ZID ZSR predloženo je usvajanje novog čl. 39. ZSR, kojim se regulira **oblik prijave za upis u sudski registar**, kao i u kojim slučajevima je potrebna, odnosno nije potrebna neka vrsta **ovjere prijave**.

Gramatičkim tumačenjem u st. 2. navedene odredbe dolazi se do zaključka da se kvalificirani elektronički potpis ne smatra dovoljno vjerodostojnim sredstvom potvrde identiteta potpisnika, odnosno da bi isti bio valjan isključivo za slučaj kada prijavu za upis u sudski registar nije potrebno javno ovjeriti sukladno st. 1. iste odredbe. Takvo tumačenje bi dovelo i do **praktične nemogućnosti provedbe osnivanja društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika**, s obzirom da se prijava za upis u sudski registar kod takvog osnivanja može potpisati

isključivo kvalificiranim elektroničkim potpisom, koji posjeduju podnositelji prijave.

Stoga predlažemo da se u navedenoj odredbi **izmijeni prijedlog čl. 39. st. 2. ZSR**, tako da isti glasi:

„Prijava za upis u sudski registar može se podnijeti registarskom sudu u elektroničkom obliku. Takva prijava podnosi se elektroničkim putem preko javnog bilježnika, internetske stranice sustava sudskog registra ili internetske stranice sudskog registra u sklopu sustava START. Javni bilježnik ili podnositelj prijave potpisuju prijavu kvalificiranim elektroničkim potpisom.“

Članak 40.a ZSR

Izjava o nepostojanju dugovanja, koja je već više godina obvezni sastavni dio svakog osnivanja trgovačkog društva, ali i svakog prijenosa poslovnog udjela u društvu s ograničenom odgovornošću (s obzirom da se isti upisuje u sudski registar) je isključivo pisana izjava koju daje osnivač osobno s ovjerom potpisa kod javnog bilježnika.

Iako je trenutno u sustavu START omogućeno da osnivači navedenu izjavu daju i u elektroničkom obliku, to **nije regulirano zakonom**. Isto tako, u slučaju kada će osnivače u postupku osnivanja društva na daljinu bez sudjelovanja javnog bilježnika zastupati punomoćnik, prema sadašnjim pravilima punomoćnik nije ovlašten dati predmetnu izjavu u ime i za račun zastupanog osnivača.

Kako bi se propis uskladio sa sadašnjim mogućnostima sustava START, te kako bi se izbjegle nedoumice u postupku osnivanja putem punomoćnika (odnosno, da se izričito dopusti da punomoćnik u tom postupku može u ime osnivača u START sustavu dati traženu izjavu), predlažemo da se **čl. 13. ZID ZSR dopuni** tako da se istim u čl. 40.a st. 1 ZSR nakon točke doda sljedeća rečenica:

„Izjavu iz ovog stavka može u ime i za račun osnivača subjekta dati i punomoćnik osnivača, s time da osnivač subjekta u potpunosti odgovara za sadržaj izjave koju je dao njegov punomoćnik.“

Zaključak

Američka gospodarska komora u Hrvatskoj pozdravlja predložene izmjene Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru. Predložene izmjene predstavljaju značajni iskorak i poticaj za daljnji razvoj gospodarstva i poduzetničke klime u Republici Hrvatskoj.

AmCham-ovi prijedlozi navedeni u ovom stajalištu usmjereni su isključivo tome da predložene izmjene zadrže svoju namjeravanu svrhu, a da njihova buduća provedba i eventualno tumačenje provedbenih tijela bude u što je većoj mogućoj mjeri olakšano i unificirano.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr